

Knutby levde vidare till 2016

Händelserna i Knutby, i januari 2004, och efterspelet har vänts ut och in otaliga gånger i böcker, dokumentärer i radio och tv, och på teaterscener. Finns det då något väsentligt kvar att avslöja om den urspårade pingstförsamlingen? En av de tidigare pastorerna, **Peter Gembäck**, som flimrade förbi när media bevakade byn som hårdast och som medgett att han blåljög rakt upp i kamerorna, gör i alla fall ett försök i *Knutby inifrån – Så förvandlades pingstförsamlingen till en sekt*.

Den som trodde att medlemmarna skulle ta avstånd från gruppen efter allt som uppdagades – eller att församlingen åtminstone skulle rätta upp sin kurs efter att det förfärliga mordet hade blivit utrett – (där filmatiska karaktärer som "Knutbypastorn", "barnflickan" och "Kristi brud" förekom), hade gruvligt fel. Likt andra apokalyptiska sekter lyckades gruppens ledningen omformulera tragedin så att rörelsen snarare gick stärkt ur provningen.

Deras logik är ganska intressant. Det var omöjligt för så väl medlemmar som utomstående att kritisera ledarna eftersom den som var kritisk var utsatt för en oren ande. Att anden kom med kritik utgjorde själva beviset för att ledarna hade rätt, att de följde Guds vilja. Det var just det som utlöste kritiken från den orena anden. Därför måste församlingen fortsätta på samma spår. Under åren blev församlingens hållning till **Åsa Waldau** och den då för mig okände **Urban Fält** som tog över efter **Helge Fossmo**, allt mer skruvad. Till slut visade det sig att allt som vanligt handlade om makt över andra människor, sexuellt utnyttjande och mycket pengar i form av "frivilliga" gåvor.

Det intressanta här är att det var Peter Gembäck som tog alltihop till polisen och anmälde både sig själv, Åsa Waldau och Urban Fält – där de sen dömdes till ganska milda straff i tingsrätten. I boken växlar Peter Gembäck i sin beskrivning av

sig själv som dels den som tvivlade, dels den naivt troende och medverkande. Än i dag tror inte Peter Gembäck att någon av ledarna i Knutby var medvetet ond utan kulturen var sådan att det agerandet, våldet och tankegångarna var rätt. Församlingen utkämpade en strid och då var alla medel tillåtna. Åsa Waldaus nyckfulla humör, utfall och omöjliga utpekande av vem som var inne eller utanför förklarades helt och hållet med att hon var utsatt för attacker och måste skyddas.

Tyvärr känns boken ibland rörig då den hoppar fram och tillbaka i tiden, den berättar om parallella skeenden och eftersom citaten är skrivna med citattecken istället för pratminus så fastnar jag i om det är någon annan som citeras eller om det är Peter Gembäck som berättar. Notera dock att boken är på 400 sidor och beskrivningen av mordet sker på en halv sida. Resten ägnas åt processerna före och efter. Den som inte enbart tänker att de medverkande är knäppa utan faktiskt är öppen för att förstå hur en isolerad rörelse som Knutby kan uppstå i sekulära Sverige, mitt i ett samhälle nära oss, kan ta sig an denna berättelse. Låt det sen vara det sista vi hör om Knutby.

Rekommenderas dock att titta på [Uppdrag gransknings serie om Knutby](#) på SVT Play där den ligger kvar till juni 2021.

Hans Karlsson

Knutby inifrån – Så förvandlades pingstförsamlingen till en sekt

Peter Gembäck, Annika Sohlander
Ekerlids förlag

